

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Dokument ze zasedání

14. 10. 2004

B6-xx/2004

NÁVRH USNESENÍ,

který na základě prohlášení Rady

v souladu s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu

předložil Jan Marinus Wiersma

za Výbor pro zahraniční věci,

o vojenské operaci Evropské unie „ALTHEA“ v Bosně a Hercegovině

Usnesení Evropského parlamentu o vojenské operaci Evropské unie „ALTHEA“ v Bosně a Hercegovině

Evropský parlament,

- s ohledem na společnou akci Rady 2004/570/SBZP ze dne 12. července 2004 o vojenské operaci EU v Bosně a Hercegovině,¹
 - s ohledem na článek 21 Smlouvy o Evropské unii,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 10. dubna 2002 o evropské bezpečnostní a obranné politice (EBOP) a o vztazích mezi EU a NATO,²
 - s ohledem na svá usnesení o společné zahraniční a bezpečnostní politice (hlavní aspekty a základní volby), zejména na usnesení ze dne 26. září 2002³ a ze dne 23. října 2003,⁴
 - s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 2003 o operaci v rámci EBOP v Bývalé jugoslávské republice Makedonii (FYROM),⁵
 - s ohledem na své usnesení ze dne 10. dubna 2003 o nové evropské bezpečnostní a obranné architektuře,⁶
 - s ohledem na čl. 103 odst. 2 jednacího řádu,
- A. bera na vědomí společnou akci Rady ze dne 12. července 2004 a oznámení Evropské rady o vyslání mise EBOP pod krycím názvem „Althea“ do Bosny a Hercegoviny, která bude první vojenskou misí Evropské unie většího rozsahu v počtu přibližně 7 000 příslušníků vojenských sil ve srovnání s dřívějšími menšími misemi „Concordia“ (přibližně 350 příslušníků vojenských sil) v Bývalé jugoslávské republice Makedonii a „Artemis“ (přibližně 1 400 příslušníků vojenských sil) v Kongu,
- B. domnívá se, že každá operace, která se může uchýlit k použití síly překračující funkce stávající policejní mise EU v Bosně a Hercegovině, by se měla snažit dosáhnout širší veřejné podpory a dodržet nejvyšší standardy demokratické legitimacy,
- C. připomíná rezoluci Rady bezpečnosti Spojených národů č. 1551 (přijatou 9. července 2004), která upozorňuje strany, které se zavázaly plně spolupracovat s Mezinárodním tribunálem pro bývalou Jugoslávii, aby vydaly k soudnímu procesu všechny osoby, které byly tribunálem obviněny,

¹ Úř. věst. L 252, 28.7.2004, s. 10.

² Úř. věst. C 127 E, 29.5.2003, s. 579.

³ Úř. věst. C 379 E, 14.11.2003, s. 295.

⁴ P5_TA(2003)0460.

⁵ Úř. věst. C 61 E, 10.3.2004, s. 379.

⁶ Úř. věst. C 64 E, 12.3.2004, s. 599.

- D. bera na vědomí podporu Rady bezpečnosti Organizace spojených národů této misi¹, která do konce roku 2004 převezme většinu úkolů prováděných stabilizačními silami (SFOR) operace Severoatlantické aliance NATO,
- E. bera na vědomí, že společné náklady operace se odhadují na 1,7 milionu EUR a že budou přímo hrazeny členskými státy v souladu s čl. 28 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii a spravovány mechanismem „ATHENA“ stanoveným rozhodnutím Rady 2004/197/SZBP ze dne 23. února 2004²,
- F. bera na vědomí, že bezpečnostní situace v Bosně a Hercegovině se od konce války v roce 1995 značně zlepšila, ale v zemi stále existuje řada bezpečnostních hrozeb, které vyžadují pozornost, zejména hrozeb vycházejících z organizovaného zločinu a korupce, mezinárodního terorismu, občanských nepokojů a etnického napětí,
- G. poukazuje na to, že současný křehký institucionální rámec, který vzešel z Daytonských dohod z roku 1995, neumožňuje státu Bosna a Hercegovina účinně a úspěšně čelit výše uvedeným hrozbám,
- H. dále poukazuje na to, že statisíce uprchlíků se dosud nemohlo vrátit a že jedním z důvodů je to, že na velké části území se nachází pozemní miny, jak protipěchotní, tak protivozidlové, a jsou proto mimořádně nebezpečné; dodává, že odminování území je nezbytným předpokladem hospodářského rozvoje a stability, zejména s ohledem na cestovní ruch a zemědělství,
- I. důrazně doporučuje, aby před zahájením jednání o členství v EU byla vedle oficiálních smluv o bilaterální spolupráci uzavřena mírová dohoda mezi Bosnou a sousedními státy, která zreviduje Daytonské dohody a nastolí vzájemnou důvěru; konstatuje, že mírové dohody může připravit mezinárodní konference, na níž budou zastoupeny všechny země regionu, členské státy EU, OSN a USA,
- J. uznává, že stabilizační síly (SFOR) pod vedením NATO sehrály důležitou roli při zachování míru a bezpečnosti v Bosně a Hercegovině a pomohly udržet stabilitu a zabránit opětovnému propuknutí násilí,
- K. bera na vědomí, že NATO si ponechá hlavní velitelství v Sarajevu o stavu asi 250 vojenských a civilních pracovníků, jejichž hlavní úlohou bude dialog s Bosnou a Hercegovinou o obranné reformě, aby spolu s EU neslo odpovědnost za akce proti terorismu a všechny záležitosti týkající se pátrání po osobách uvedených na seznamu válečných zločinců; zdůrazňuje, že zadržení obviněných válečných zločinců a jejich vydání spravedlnosti je zkouškou důvěryhodnosti mezinárodního společenství, NATO, a nakonec i Evropské unie, a předpokladem dalšího smíření,
- L. zdůrazňuje, že stabilizace Bosny a Hercegoviny je nesmírně důležitá pro stabilitu celé oblasti a že posílení jejich institucí by mohlo rozhodujícím způsobem přispět k úplnému vyřešení problémů týkajících se institucionálního uspořádání a státní suverenity sousedních zemí,

¹ UNSCR 1551 (2004) přijatá dne 9. července 2004.

² Úř. věst. L 63, 28. 2. 2004, s. 68.

1. vítá nový koordinovaný a koherentní přístup EU k Bosně a Hercegovině, který zahrnuje komplexní strategii pro Bosnu a Hercegovinu¹, nový mandát pro zvláštního zástupce EU², civilní aspekty, jako např. Stabilizační a asociační proces (SAP) a Podpůrný program pro obnovu, rozvoj a stabilizaci (CARDS), policejní misi Evropské unie³, a také nadcházející misi vojenských stabilizačních sil „Althea“;
2. znovu odsuzuje neúčast Evropského parlamentu, ustanovení Smlouvy omezující právo Parlamentu být konzultován a omezené poskytování informací;
3. vyjadřuje politování nad rozhodnutím financovat tuto misi z příspěvků mimo běžný rozpočet Evropské unie;
4. je přesvědčen, že operace „Althea“ by měla posílit komplexní přístup EU k Bosně a Hercegovině a měla by podpořit postup této země směrem k případnému členství v EU; vítá také prohlášení uvádějící, že tato akce je určena k posílení místních policejních sborů a k boji proti organizovanému zločinu s postupným předáváním odpovědnosti za bezpečnost místním úřadům;
5. podporuje „Stabilizační a asociační proces“ v Bosně a Hercegovině, který tvoří nezbytný rámec pro směřování země k EU; vítá nový mandát⁴ zvláštního zástupce EU, lorda Ashdowna, k realizaci komplexního balíčku podpory pro Bosnu a Hercegovinu, ale znovu připomíná, že se Bosna a Hercegovina musí v zásadě spoléhat na své vlastní úsilí;
6. vítá rozhodnutí EU o využití zařízení a potenciálu NATO pro misi „Althea“, a tím i potvrzení spolupráce mezi těmito dvěma organizacemi a realizaci dohody z prosince 2002 o přístupu EU k plánovacím a kontrolním zařízením NATO (Berlín Plus);
7. podporuje co nejužší spolupráci mezi stabilizačními silami EU v Bosně a Hercegovině a zbylými silami NATO v této zemi, aby se zajistilo jasné rozdělení rolí a odpovědností mezi těmito dvěma organizacemi;
8. vítá zachování přítomnosti NATO v Bosně a Hercegovině a samostatného velitelství NATO v Sarajevu v souvislosti s programem NATO Partnerství pro mír, ale trvá na tom, aby vedle převzetí mírové mise byla Evropské unii předána i odpovědnost za protiteroristické operace a také za dopadení válečných zločinců;
9. doporučuje, aby zvláštní zástupce EU nejen úzce spolupracoval s velitelem ozbrojených sil EU, ale zval do koordinační skupiny zvláštního zástupce EU také představitele NATO, aby byla zajištěna koordinace a koherence všech činností EU v Bosně a Hercegovině;
10. vítá úmysl třetích států zúčastnit se vojenské operace EU;

¹ Komplexní strategie pro Bosnu a Hercegovinu byla v hlavních rysech stanovena na zasedání Rady pro vnější vztahy dne 14. června 2004 a přijata Evropskou radou ve dnech 17.–18. června 2004. Rada EU, 10099/04, Brusel 15. června 2004.

² Společná akce Rady 2004/569/SZBP ze dne 12. července 2004, Úř. věst. EU L 252/7 ze dne 28. července 2004, s. 7-9.

³ Společná akce Rady 2004/210/SZBP ze dne 11. března 2002, Úř. věst. L 70, 13.3.2002, s. 1.

⁴ Společná akce Rady 2004/569/SZBP ze dne 12. července 2004, Úř. věst. L 252, 28.7.2004, s. 7.

11. domnívá se, že tato operace by měla vytvořit další společný potenciál pro plánování a řízení evropských vojenských operací na úrovni EU s ohledem na rozvoj civilní a vojenské plánovací buňky EU; vítá úmysl spojit vojenské akce s jinými aspekty role EU v Bosně a Hercegovině, včetně policejní ochrany, rozvoje a odborné přípravy;
12. vyzývá, aby se mise Althea zavázala, že se bude řídit právními předpisy Společenství a mezinárodními právními předpisy o lidských právech;
13. považuje za důležité, aby síly EU zahrnovaly silný prvek „typu četnictva“ (integrovaná policejní jednotka) k plnění úkolů, na něž armáda nebyla obvykle vycvičena a které normální policejní sbory nemohou provádět zejména proto, že policejní mise EU má nevykonný mandát, na jehož základě může poskytovat jen rady a sledovat vývoj;
14. vyzývá vojenské a policejní síly a také civilní orgány v Bosně a Hercegovině, aby úzce spolupracovaly při intenzivním pátrání po válečných zločincích a v boji proti všem formám terorismu;
15. doporučuje silám EU, aby pokračovaly v současné praxi SFOR a vytvořily síť malých vojenských skupin, které budou žít mezi místním obyvatelstvem v „hostitelských domech“ s cílem udržet si nadále přehled o situaci a působit svou přítomností jako odstrašující prvek i přes snížení početního stavu vojsk z 12 000 na 7 000 mužů v červnu 2004;
16. zdůrazňuje význam jasného vymezení pravomocí v hierarchii velení mezi velitelem sil EU v Bosně a Hercegovině a operačním velitelem EU, který je zástupcem vrchního velitele spojeneckých sil NATO v Evropě (DSACEUR) ve vrchním velitelství spojeneckých sil v Evropě (SHAPE); vítá skutečnost, že v regionálním velitelství NATO v Neapoli (Itálie) bude zřízen velitelský prvek EU;
17. požaduje s ohledem na větší integraci a koordinaci civilních a vojenských aspektů operace „Althea“, aby byl informován o aktuální situaci zvláštním zástupcem EU a aby byl také pravidelně informován předsedou Politického a bezpečnostního výboru (PBV), který odpovídá politickému a strategickému řízení vojenské operace EU;
18. aby se zabránilo takovým situacím, jaké vznikly v březnu 2004 v Kosovu, výbor požaduje informace o plánech, jak bude fungovat rozhodování mezi různými orgány EU v případě spontánního propuknutí násilí; vyzývá Radu, aby poskytla konkrétní informace o „akceschopnosti“ a „pravidlech zapojení“ mise ALTHEA;
19. doufá, že zřízení civilní a plánovací buňky EU bude důležitým krokem vpřed při provádění analýzy závěrů a poznatků z operace „Althea“ s cílem zvýšit v budoucnosti efektivitu EU při krizovém civilním a vojenském řízení;
20. vyzývá ke koordinaci zpravodajských služeb a doporučuje, aby byl mezi EU, NATO, Spojenými státy a ostatními aktéry působícími v oblasti zaveden specifický mechanismus koordinace toku informací o pravděpodobnosti etnického napětí;
21. vyzývá Radu, aby vymezila a zlepšila úlohu monitorovací mise EU v Bosně a Hercegovině, aby odpovídala situaci, a aby tuto civilní složku začlenila do mise ALTHEA;
22. vítá skutečnost, že po 6 měsících bude provedeno hodnocení operace, a vyzývá zvláštního

zástupce EU a předsedu Politického a bezpečnostního výboru, aby Parlamentu předložili prohlášení o tomto hodnocení;

23. vybízí Konferenci předsedů, aby zmocnila příslušný výbor k vyslání delegace do Bosny a Hercegoviny, která by zhodnotila situaci a dosažený pokrok;
24. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a parlamentům členských států a třetím zemím a také parlamentům a vládám Bosny a Hercegoviny.